

Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2020

Psicologia i sociologia

Sèrie 2

SOLUCIONS,
CRITERIS DE PUNTUACIÓ
I CORRECCIÓ

INSTRUCCIONS

La prova consta de dues parts.

- PRIMERA PART: comentari de text (A). Aquesta part val 4 punts.
- SEGONA PART: escolliu UNA de les dues opcions (B1 o B2). Responen a TRES de les cinc qüestions que es proposen en l'opció escollida. Indiqueu clarament quines heu escollit. En cas que respongueu més de tres qüestions, només es valoraran les tres primeres. Aquesta part val 6 punts.

PRIMERA PART (A): comentari de text

Llegiu el text següent i responeu les qüestions plantejades a continuació.

Quan obres els ulls i mires el món, el que veus no són taques de colors ni coses que es mouen en un fons borrós. El que veus són objectes, persones, taules, llapis... veus coses. Llavors, com acabes agrupant les coses que "han d'estar juntes" i separant les coses que pertanyen a d'altres objectes?

Això és degut, segons els acadèmics, al fet que, en realitat, "no escoltem amb les nostres orelles i no veiem amb els nostres ulls, sinó que escoltem i veiem amb els nostres cervells".

"Quines coses col·lectivament formen un objecte? Quines coses són més a prop nostre? Què hi ha en primer pla? Què hi ha en un pla de fons?... Totes aquestes classes de distincions ens ajuden a navegar pel món".

Un primer exemple: recordes els cartells antics dels cinemes? Aquells amb les petites bombetes que nosaltres en el nostre cap transformàvem amb paraules. O aquelles senyalitzacions electròniques de trànsit que fins i tot generaven moviment de figures, malgrat tractar-se només d'un joc de llums enceses i apagades.

Per què fem això? Perquè tendim a agrupar les coses pel seu color en comú fins a donar-los una coherència (...).

Adaptació feta a partir d'un text de
PsicologosOnline.cl [en línia] (28 abril 2016)

1. De quin corrent psicològic parla el text?

[1 punt]

La psicologia de la Gestalt o psicologia de la forma.

2. Anomeneu dos autors representatius d'aquest corrent psicològic.

[1 punt]

Max Wertheimer, Kurt Kofka i Wolfgang Köhler.

3. Què defensen els autors d'aquest corrent psicològic?

[1 punt]

Que l'experiència perceptiva està formada per unes estructures globals (gestalten) o un conjunt de dades primàries que no es poden descompondre de forma natural en elements bàsics. O el que és el mateix, que la nostra percepció es fa sobre formes, gestalts o camps perceptius.

4. Anomeneu quatre lleis postulades per aquest corrent psicològic.

[1 punt]

Llei de la figura-fons, llei de la bona forma, llei de proximitat, llei de semblança o similitud, llei de continuïtat, llei de contrast, llei de tancament, llei de constància perceptiva.

SEGONA PART (B1)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

1. Empleneu el quadre que hi ha a continuació referent a les escoles psicològiques, als seus representants, al tema que treballen i a les aportacions realitzades.

[2 punts: 0,125 punts per cada resposta]

<i>Escoles</i>	<i>Autors representants (2)</i>	<i>Tema principal (2)</i>	<i>Aportacions (2)</i>
Psicoanàlisi	1. S. Freud 2. C. Jung	1. Personalitat 2. Afectivitat	1. Inconscient 2. Neurosi
Conductisme	1. I. Pavlov 2. E. Thorndike	1. Conducta observable 2. Aprenentatge	1. Condicionament clàssic 2. Condicionament operant
Psicologia humanista	1. C. Rogers 2. A. Maslow	1. Personalitat 2. Motivació	1. Piràmide de necessitats 2. Autorealització

Autors: S. Freud – A. Maslow – C. Rogers – I. Pavlov – C. Jung – E. Thorndike

Tema principal: Personalitat – Aprenentatge - Conducta observable – Motivació

Aportacions: Piràmide de necessitats – Condicionament clàssic – Inconscient – Neurosi – Condicionament operant - Autorealització

2. Indiqueu amb una X si les afirmacions següents són certes o falses.

[2 punts: 0,2 punts per cada resposta]

	<i>Certa</i>	<i>Falsa</i>
1. Una de les aportacions del constructivisme és la teoria de l'aprenentatge per descobriment.	X	
2. Els principals mètodes de la psicologia són el descriptiu, el correlacional i l'experimental.	X	
3. Els principals neurotransmissors són les dendrites i els axons.		X
4. El sistema nerviós central està format pel sistema nerviós simpàtic i el sistema nerviós parasimpàtic.		X
5. L'hemisferi dret del cervell és el responsable de les habilitats relacionades amb l'espai, la creativitat, la percepció musical i els aspectes artístics.	X	
6. L'epilèpsia és una malaltia que comporta una pèrdua progressiva de memòria, i afecta la capacitat de pensar o parlar.		X
7. La síndrome de Down, l'espina bífida o la fibrosi quística són exemples de malalties de tipus genètic.	X	
8. Els reflexos són respostes motrius innates automàtiques i involuntàries causades per un estímul, per exemple, la secreció salival davant d'un aliment.	X	
9. La sensació es pot definir com l'acte pel qual som conscients de la informació que ens envien els nostres sentits i li donem un significat.		X
10. En el procés perceptiu es poden reconèixer quatre fases: la detecció, la transducció, la transmissió i el processament de la informació.	X	

3. Responen les qüestions següents.

[2 punts: 0,5 punts per cada apartat]

a) Anomeneu TRES sentits exteroceptors.

La vista, l'oïda, l'olfacte, el gust, el tacte.

b) Anomeneu TRES tipus de memòria.

Memòria sensorial, memòria a curt termini o operativa i memòria a llarg termini o permanent.

c) Anomeneu TRES tipus d'aprenentatge.

Condicionament clàssic, condicionament operant, aprenentatge constructiu, aprenentatge social, observacional o vicari, aprenentatge per "insight".

d) Anomeneu TRES tipus de conductes.

Conducta agressiva, conducta passiva o inhibida, conducta assertiva.

4. Definiu els conceptes següents.

[2 punts: 0,4 punts per cada resposta]

Neurona: és la cèl·lula bàsica i prioritària del sistema nerviós, capaç de rebre, analitzar i produir informacions.

Serotonina: és un neurotransmissor que intervé en la regulació dels estats anímics, especialment del benestar i del plaer.

Amígdala: part del sistema límbic directament relacionada amb les emocions.

Tiroide: glàndula situada a la part frontal del coll que segrega tiroxina, hormona encarregada de regular el metabolisme i el creixement, l'alçada i el desenvolupament del sistema nerviós, i el funcionament sexual i el del cicle menstrual. Ens indica si tenim gana o set i si estem més actius o passius.

Al·lucinació: trastorn perceptiu que consisteix a percebre una realitat que no existeix. Poden ser acústiques, visuals, tàctils, olfactives o gustatives.

5. Empleneu el quadre adjunt referent a les intel·ligències múltiples de Howard Gardner.
[2 punts: 0,25 punts per cada resposta]

<i>Tipus d'intel·ligència</i>	<i>Definició</i>
Lingüística	Capacitat de dominar el llenguatge i comunicar-nos eficaçment amb els altres, tant a nivell oral, escrit com gestual.
Lògico-matemàtica	Capacitat per al raonament lògic i resolució de problemes matemàtics.
Espacial	Capacitat que ens permet observar el món i els objectes des de diferents perspectives.
Musical	Capacitat per escoltar, cantar, tocar instruments, crear i analitzar música.
Cinètica-corporal	Capacitat per realitzar activitats que requereixen força, rapidesa, flexibilitat, coordinació oculo-manual i equilibri.
Intrapersonal	Capacitat per establir fites, avaluar habilitats i desavantatges personals, controlar el pensament propi, meditar, exhibir disciplina personal i donar el millor d'un mateix.
Interpersonal	Capacitat de gestionar les relacions humanes i l'empatia, reconèixer i respondre als sentiments i a les personalitats d'altres persones.
Naturalista	Capacitat d'observar els models de la natura, d'identificar i classificar objectes, d'establir patrons i de comprendre els sistemes naturals.

SEGONA PART (B2)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

1. Empleneu els buits de les frases que hi ha a continuació amb les paraules següents, relacionades amb els models, autors i escoles sociològiques.
[2 punts: 0,2 punts per cada resposta]

Max Weber – interaccionisme simbòlic - racionalisme – estructural-funcionalisme - Talcott Parsons – August Comte – anomia – escola de Frankfurt - Robert Merton – Emile Durkheim

La publicació de l'obra *Curs de Filosofia Positiva* d'**August Comte** l'any 1938 assenyala el naixement de la sociologia com a disciplina científica.

Emile Durkheim, autor empirista, aporta el concepte d'**Anomia**, entesa com una sensació de desconcert que pateix l'individu davant d'una multitud de normes i d'opcions diferents i oposades que li brinda la societat, el qual, malgrat la llibertat individual de què disposa, no sap cap a on anar.

El principal representant de l'**interaccionisme simbòlic** és George Herbert Mead, que va insistir en la importància del llenguatge com a tret definitori de l'ésser humà.

Al voltant de 1923, va aparèixer a Alemanya un moviment filosòfic i sociològic associat a l'Institut Social de la Universitat de Frankfurt anomenat l'**Escola de Frankfurt**.

El **racionalisme** és una doctrina filosòfica que considera la raó com a única font vàlida per al coneixement, la comprensió o la interpretació de la realitat. És el principi clau de la teoria sociològica postulada per **Max Weber**.

El moviment **estructural-funcionalisme** defensa que la societat és com un organisme viu, un tot format per elements interdependents entre sí que no es poden comprendre de manera aïllada. Alguns dels principals representants d'aquest corrent són **Talcott Parsons** i **Robert Merton**, molt influenciats per E. Durkheim.

2. Relacioneu cada terme de la columna de l'esquerra amb la definició corresponent de la columna de la dreta. Escriviu a les caselles la lletra que correspon a cada número.

[2 punts: 0,2 punts per cada relació]

1. Psicobiologia	a) Presentació d'un estímul aversiu (indesitjable) després d'una resposta de l'individu.
2. Aprenentatge	b) Part de la neurona que serveix d'aparell receptor dels senyals procedents d'altres cèl·lules nervioses.
3. Conducta assertiva	c) Estudi de les bases biològiques del comportament, especialment dels sistemes nerviosos i endocrí, però també les influències de la genètica o de la farmacologia en la conducta.
4. Ansietat	d) Progressiva pèrdua de la memòria que condueix a una demència severa i afecta la capacitat de pensar, parlar o fer tasques bàsiques.
5. Lideratge	e) Predisposició a respondre d'una manera determinada; reacció favorable o desfavorable vers alguna cosa o vers algú.
6. Actitud	f) Rol que pren una persona dins un grup, que fa que aquest funcioni, ja que permet augmentar la coordinació dels esforços.
7. Malaltia d'Alzheimer	g) Emoció anticipant.
8. Lòbul frontal	h) Canvi relativament permanent en el comportament que reflecteix una adquisició de coneixements o habilitats a través de l'experiència.
9. Dendrita	i) S'associa amb les funcions mentals superiors: pensar, conceptualitzar, planificar. També té una funció important en la percepció conscient de les emocions.
10. Càstig	j) Expressió de les necessitats, els drets o les opinions sense atacar o violar els drets dels altres.

1. **c** 2. **h** 3. **j** 4. **g** 5. **f** 6. **e** 7. **d** 8. **i** 9. **b** 10. **a**

3. Definiu els conceptes següents.

[2 punts: 0,4 punts per cada resposta]

Estatus atribuït: és la posició que cada persona ocupa com a membre d'un grup quan interactua socialment amb els altres i la tenim assignada en funció dels factors biològics (gènere, edat...).

Rol: conjunt de pautes de comportament i actituds que té associat cada paper social o estatus.

Socialització: procés pel qual les persones o els grups aprenen pautes de comportament, normes i valors per poder viure en societat.

Agent socialitzador: elements de la societat o grups socials que transmeten normes socials de conducta, valors morals, creences, actituds i hàbits propis d'aquesta societat.

Estereotip: creença, fruit de generalitzacions simplificadores, esbiaixades i "deformatores" que es té sobre un grup, sense tenir present els trets individuals dels seus components.

4. Responen les qüestions següents.

[2 punts: 0,5 punts per cada apartat]

a) Anomeneu DOS tipus de grups.

Grup primari, grup secundari, grup de pertinença, grup de referència, grup formal, grup informal, endogrup, exogrup, grup majoritari, grup minoritari...

b) Anomeneu DOS tipus de lideratge.

Lideratge autoritari, lideratge liberal (laissez-faire o que deixa fer), lideratge democràtic, lideratge carismàtic...

c) Anomeneu DOS tipus de discriminació social que poden aparèixer fruit de la interrelació entre estereotips i prejudicis.

Discriminació racial, discriminació de gènere, discriminació homofòbica, discriminació per raó religiosa, ideològica, política, de classe social, aparença física...

d) Anomeneu DOS tipus de factors causants del canvi social.

Factors demogràfics, factors tecnològics, factors econòmics, factors polítics, factors culturals...

5. Identifiqueu i definiu els elements relacionats amb la influència del grup que apareixen en la situació següent.

[2 punts: 0,25 punts per cada resposta]

“El mes que ve és l’aniversari d’en Roger. En Roger, que farà 18 anys, discuteix amb els seus pares perquè vol que li regalin un cotxe d’una marca determinada. Els pares s’hi neguen perquè diuen que per anar a la universitat no el necessita, perquè hi pot anar a peu o hi pot anar amb bicicleta. En Roger els diu que tota la seva colla dels “RODA AL QUADRAT ” en tenen i ell serà l’únic que anirà a peu, i d’aquesta manera no podrà sortir els caps de setmana amb la seva colla ni participar en els diferents concursos que s’organitzen a nivell de comarca. El seu millor amic també en té un. A més, els diu que sense el cotxe serà diferent dels amics de la colla”.

<i>Concepte</i>	<i>Definició</i>	<i>Elements identificats en la situació</i>
Grup de pertinença	Grup a què es pertany voluntàriament i amb els membres del qual s'estableixen vincles afectius i de simpatia molt forts.	Amics de la colla
Grup primari	Persones que mantenen contacte directe entre si i relacions caracteritzades per vincles hereditaris, afectius, socioculturals, ètnics, polítics, etc.	La família
Estatus	Prestigi o posició jeràrquica en la societat que proporcionen a un individu determinades condicions (professió, riquesa...).	Tenir el cotxe li permetrà estar integrat a la colla.
Valors socials	Idees, creences i actituds compartides per la majoria i que conformen la ideologia del grup.	Tenir el cotxe li permet formar part de la colla “RODA AL QUADRAT”.

